

ارزش آفرینی و گزارش تفسیری مدیریت

ترجمه: زهرا نوری

یکی از جدیدترین مواردی که به برنامه‌کار هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IASB) افزوده شده است، پروژه‌ای در خصوص رسیدگی به گزارش تفسیری مدیریت^۱ است.

در حال حاضر این مرجع استانداردگذار یک بیانیه حرفه‌ای^۲ برای گزارش تفسیری مدیریت دارد که از سال ۲۰۱۰ در حال اجرا است. این بیانیه یک استاندارد بین‌المللی گزارشگری مالی نیست، اما یک چارچوب گسترده غیرالزام‌آور برای تهیه گزارش تفسیری مدیریت است که با صورتهای مالی که طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تهیه شده است، مرتبط می‌باشد.

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری، به دنبال تغییر شدید فضای بنگاه‌های تجاری از سال ۲۰۱۰، تصمیم گرفت که چگونگی لزوم روزآمد کردن بیانیه را بررسی کند. هیئت، به جای این که ساختار جدید را کنار بگذارد، سعی دارد تا رویه‌های برتر را همراه با دیگر پیشرفت‌های مشابه موجود در صنعت، به ویژه در گزارشگری یکپارچه و گزارشگری پایداری، گردآوری کند.

هیئت، همچنان به خواسته‌های استفاده‌کنندگان اصلی صورتهای مالی وفادار است. هیئت می‌پذیرد که واژه «گزارش تفسیری مدیریت»، واژه‌ای سیال است و در بسیاری از کشورها به مواردی مانند پایداری و تنوع، در قالب عنوانهای مختلف اشاره دارد. گزارش تفسیری مدیریت، موضوعی که هیئت بر آن تمرکز دارد، گزارشی توصیفی است، که اطلاعاتی در ارتباط با ارزش مالی گسترده‌تر فراهم می‌آورد، که برای استفاده‌کنندگان اصلی صورتهای مالی سودمند است.

به طور خلاصه، هیئت بر این باور است که گزارش تفسیری مدیریت با ارائه دیگر اطلاعات مالی، باید صورتهای مالی را کامل کند. اطلاعات این گزارش، باید بینشی نسبت به راهبرد واحد تجاری برای ارزش آفرینی^۳ برای سهامدار در طول زمان، پیشرفت شرکت در استقرار راهبرد، و تاثیر احتمالی آن بر عملکرد آینده واحد تجاری که هنوز از طریق صورتهای مالی ثبت نشده، فراهم کند.

بیانیه حرفه‌ای گزارش تفسیری مدیریت که در سال ۲۰۱۰ منتشر شد، چهار حوزه را در برمی‌گیرد: مدل کسب‌وکار، تحلیل مالی، اطلاعات غیر مالی، و صورتهای آینده‌نگر. هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری در جدیدترین کنفرانس هیئت در زمینه استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی اعلام کرد که هریک از این حوزه‌ها در به‌روزرسانی بیانیه بازنگری خواهد شد.

مدل کسب و کار

هیئت بر این باور است که گزارش تفسیری مدیریت باید در برگیرنده اطلاعات کمی و کیفی درباره وضعیت عملیاتی واحد تجاری و همچنین عواملی باشد که احتمال دارد بر پیشرفت آینده واحد تجاری تاثیرگذار باشد.

از این رو، گزارش تفسیری مدیریت باید راهبرد مدیریت ارشد را دربر گیرد، در خصوص این که چگونه کسب و کار به پیش خواهد رفت، همراه با این که چگونه واحد تجاری ریسک‌هایی را که بیشترین ارتباط را در ارزش آفرینی برای سهامدار دارند، ارزیابی می‌کند. به اعتقاد هیئت، گزارش تفسیری یک جایگاه مناسب برای بیان این موضوع است که واحد تجاری چگونه ارزش آفرینی می‌کند و این که انتظار می‌رود چه عواملی به طور با اهمیت در کوتاه مدت و درازمدت بر ارزش آفرینی تاثیرگذار باشند.

مثال‌های ارائه شده به وسیله هیئت در این زمینه عبارت است از شناسایی این که بیشترین مقدار فروش واحد تجاری از کجا می‌آید- از نظر فروش، مکان یا نوع مشتری- و این که مدیریت انتظار دارد چگونه در آینده از این موقعیت بهره بگیرد.

این جاست که مشکل شروع می‌شود. همه سرمایه‌گذاران خواهان موارد افشای خاص در خصوص راهبرد مدیریت هستند تا بتوانند آگاهانه تصمیم‌گیری کنند. در همان حال، سرمایه‌گذاران به ارزش بالای فاش نکردن برنامه‌های راهبردی اصلی آینده و قرار ندادن آنها در اسناد در دسترس همگان، اعتراف دارند.

با وجود آن که هیئت اهداف بالایی در افشای ارزش آفرینی دارد، اما درک چگونگی برهم خوردن موازنه، دشوار است. در نتیجه، هرگونه تغییر مهمی نسبت به موارد افشای متعارف یا کلیات برنامه‌های مهم، می‌تواند غیرمحمول باشد.

تحلیل مالی

گرچه هدف بیشتر افشاکردن برنامه‌های راهبردی، به نظر محتمل نمی‌رسد، اما حوزه تحلیل مالی می‌تواند همان جایی باشد که هیئت می‌تواند بیشترین تغییر را ایجاد کند.

تحلیل مالی در سال جاری در گزارش تفسیری مدیریت، باید شامل توضیح موقعیت و عملکرد مالی سال جاری باشد. حتی مختصرترین آزمون‌های صورتهای مالی در میان واحدهای تجاری مهم نشان می‌دهد که در بیشتر اوقات این صورتهای شامل ارقام منطبق با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی و ارقام غیرمنطبق با استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی است، که با گستره متنوعی از سنج‌های اصلی عملکرد شناسایی شده به وسیله صنعت همراه است. استفاده از سنج‌های عملکرد جایگزین برای مدت‌ها رایج بوده و هیئت هیچ نظری برای الزام واحدهای تجاری در افشای یک سنج عملکرد جایگزین مشخص نداشته است. در عوض، به جای تمرکز بر استفاده از **سنج‌های عملکرد جایگزین**، پروژه‌های موجود هیئت مانند پروژه صورتهای مالی اساسی، این موضوع را دنبال می‌کنند که اطلاعات را به ویژه در صورت عملکرد مالی، بیشتر تفکیک کنند.

تفکیک بیشتر اطلاعات مالی، موجب افزایش سطح جزئیات در خود صورتهای مالی می‌شود که به نوبه خود ممکن است باعث افزایش سطح تحلیل در گزارش تفسیری مدیریت شود.

اطلاعات غیر مالی

این بخش از گزارش تفسیری مدیریت، منابع و روابط اصلی برای ارزش آفرینی در واحد تجاری را پوشش می‌دهد. هیئت باور دارد که در یک جهان آرمانی، گزارش تفسیری مدیریت

گزارش تفسیری مدیریت

با ارائه دیگر اطلاعات مالی

باید صورتهای مالی را کامل کند

که ارائه رهنمود در مورد چگونگی نمایش اطلاعات تحلیل حساسیت سودمند خواهد بود (مانند تاثیر ذهنی تغییرات دلار بر قیمت‌گذاری فلزات).

هیئت در این عرصه‌ها می‌تواند کمک‌های سودمندی ارائه دهد. با وجود آن که دور از ذهن به نظر می‌آید که بیانیه حرفه‌ای بازنگاری شده بتواند اطلاعاتی درباره الزامی ساختن محاسبه نسبتها فراهم آورد، اما سودمند خواهد بود اگر پیشنهادی درباره مبنای محاسبه اقلامی مانند سهم بازار ارائه دهد. با وجود آن که استفاده‌کنندگان از گزارشهای واحدهای تجاری، خواهان اطلاعات مشخص هستند، آنها خواهان اطلاعات مقایسه‌پذیر نیز هستند و هیئت می‌تواند با ارائه جزییات برای رویه پیشنهادی، کمک سودمندی به استفاده‌کنندگان کند.

صورت‌های آینده‌نگر

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری طی کنفرانس بهروشنی اعلام کرد که قصد ندارد که از واحدهای تجاری بخواهد که صورت‌های آینده‌نگر بیشتری تهیه کنند و پذیرفت که چنین درخواستهایی در بیشتر اوقات موجب برآشتن افراد می‌شود. هیئت در عوض می‌خواهد که این عرصه بیشتر بر توضیح دیدگاه مدیریت درباره چشم‌انداز آینده متمرکز باشد، از جمله، عواملی که انتظار می‌رود موجب پیشبرد چشم‌اندازها شود.

مثالهایی از این مورد، می‌تواند توضیح پیش‌بینیهای کوتاه‌مدت از قبیل درصد رشد فروش، یا مطالب درازمدت از قبیل نقاط هدف برای سهم بازار یا کاهش انتشار کربن باشد.

محتوای جدید

با وجود آن که هیئت به دنبال حفظ همان چارچوب در چهار حوزه گزارش تفسیری مدیریت است، اما پیشرفت‌هایی وجود دارد که هیئت تمایل دارد این موارد در سراسر عناصر محتوای جدید به کار گرفته شوند:

- ارزش‌آفرینی درازمدت، و منابع و روابطی که آن را حمایت می‌کنند،
- تمرکز بر مدل کسب‌وکار، و پیوند محتوا در سراسر گزارش تفسیری مدیریت،
- اهمیت.

سرمایه‌گذاران

به ارزش بالای فاش نکردن

برنامه‌های راهبردی اصلی آینده و

قرار ندادن آنها

در اسناد در دسترس همگان

اعتراف دارند

اطلاعات عملیاتی تاریخی مربوط برای درک عملکرد و موقعیت مالی آینده در دوره‌های کوتاه‌مدت، میان مدت و درازمدت را نشان می‌دهد.

مثالهایی از اطلاعات کوتاه‌مدت سودمند در این بخش، ممکن است شامل اقلامی مانند سفارشهای فروش ثبت شده و تغییرات نیروی انسانی باشد، در همین حال اقلام درازمدت تر به چیزهایی مثل تعداد مشتریان جدید/حفظ‌شده، فرایندهای ارتقای فروشگاه‌ها، تحقیق و توسعه، و نگهداری کارکنان اصلی می‌پردازد.

هیئت طی یک گفتگو در کنفرانس استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی که به تازگی برگزار شد، اعتقاد داشت که اطلاعات عملکرد عملیاتی ممکن است صورت‌های مختلفی به خود بگیرد. شرکت‌کنندگان در این کنفرانس به طور کلی فکر می‌کردند که الزام روشهای معین در خصوص چگونگی گزارش سهم بازار سودمند خواهد بود، با توجه به این که در حال حاضر واحدهای تجاری سهم بازار را با سنج‌های مختلف تعریف می‌کنند. همچنین شرکت‌کنندگان پیشنهاد داشتند

در پایان، در تعیین محتوای گزارش تفسیری مدیریت، اهمیت، موضوعی اصلی است. با نگاهی به پروژه افشای هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری درمی‌یابیم که این موضوع در حال حاضر محور توجه است. یک تعریف روزآمد شده برای واژه «اهمیت» و رهنمودی درباره نحوه انجام قضاوت درباره اهمیت وجود دارد. هنگامی که این پروژه‌ها به نتیجه مورد نظر برسند، داده‌های لازم برای بحث درباره آثار آنها بر گزارش تفسیری مدیریت را فراهم خواهند ساخت.

اقدام بعدی

هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری می‌پذیرد که حوزه گزارش تفسیری مدیریت حوزه‌ای است که ورود به آن دشوار است و کشورها این نوع از گزارشگری را با توجه به مقررات خود تهیه می‌کنند. این موضوع نشان می‌دهد که این موردی نیست که به تهیه‌کنندگان صورتهای مالی واگذار شود تا خود آن را در صورتهای مالی به‌کار گیرند. در عوض، هیئت قصد دارد با قرار دادن رویه‌های مناسب در کنار هم و ملاقات با استانداردها گزاران کشورهای مختلف، تغییرات را ایجاد کند.

هیئت از استانداردها گزاران سراسر جهان خواسته است تا اطلاعاتی در خصوص رهنمود به‌کارگیری گزارش تفسیری مدیریت برای شرکتهای پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار در حوزه خود فراهم آورند. این اطلاعات گردآوری شده به پیشبرد دستور جلسه گروه مشورتی گزارش تفسیری مدیریت کمک خواهد کرد، که انتظار می‌رود به‌زودی یک پیش‌نویس پیشنهادی منتشر کند.

پانوشتها:

- 1- Management Commentary
- 2- Practice Statement 1 (PS 1)
- 3- Value Creation
- 4- Alternative Performance Measures (APM)
- 5- Boilerplate Checklists

منبع:

- Deller A., Value Creation and the Management Commentary, www.accaglobal.com., 2020

پیش از این در بخش اطلاعات غیرمالی درباره ارزش‌آفرینی درازمدت گفتگو شد، اما هیئت خواهان بحث بیشتری از طرف مدیریت در خصوص شناسایی ارزش کوتاهمدت، میانمدت و درازمدتی است که واحد تجاری در نظر دارد آن را ایجاد کند.

این موضوع باعث شد که در کنفرانس در خصوص منابع و روابط نامشهود گفتگو شود، که موضوعی اصلی در دنیای گزارشگری مدرن است. هانس هوگوروست (Hans Hoogervorst)، رئیس هیئت استانداردهای بین‌المللی حسابداری اعلام کرد که ممکن است هیئت در سالهای آینده مجبور شود دوباره به استانداردهای بین‌المللی حسابداری ۳۸ (ISA38) با عنوان **داراییهای نامشهود**، با زمینه‌ای نوین، نگاه کند، زیرا این استاندارد در سال ۱۹۸۸ نوشته شده است. او همچنین بیان کرد که در حال حاضر، طبق استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی تعداد بیشتری از اقلام نامشهود نسبت به اصول پذیرفته‌شده حسابداری آمریکا شناسایی می‌شوند، اما یادآور شد که در بیشتر اوقات این اقلام نامشهود با بهای تاریخی نگهداری می‌شوند، که با توجه به پیشرفتهای چند سال اخیر در دورنمای کسب‌وکار، مربوط بودن آنها ممکن است زیر سوال باشد.

هیئت همچنین به روشنی اعلام کرد که بیانیه حرفه‌ای گزارش تفسیری مدیریت، تلاشی در جهت تعیین ارزش پولی اقلام نامشهود نیست. در عوض، این احتمال وجود دارد که از مدیریت خواسته شود تا مشخص کند که کدام منابع نامشهود، با اهمیت‌ترین منابع هستند و در جهت مدیریت آنها چه پیشرفتهایی صورت گرفته است؟

از نظر تمرکز بر مدل کسب‌وکار، این موضوع ممکن است با موارد افشایی سروکار داشته باشد که براساس آنچه که در کسب‌وکار اهمیت دارد تعریف می‌شوند و نه براساس **بازینه‌های متعارف**^۵.

یک گزارش تفسیری مدیریت خوب باید وجه مشترکی از بااهمیت‌ترین موضوعها را در گزارش نشان دهد. هیئت تمایل جدی دارد که در رهنمود خود تاکید کند که برای مدیریت، تهیه اطلاعات مربوط برای استفاده‌کنندگان گزارش تفسیری موضوعی به‌طور قطع اصلی است، در قیاس با یک مجموعه کمترین موارد افشا.